

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Készítők: vissza nem térők
Szerkesztőség: Wekerle-ter 502.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társana.

Tírásszerkesztő:

Dr. Ambrózy Ágoston

Felölős szerkesztő:

Dr. Buza Barna

Tírásszerkesztő:

Dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közzétünk.

A helyzet.

Aggodalmas arccal tekint a magyar nemzet már hetek óta Bécs felé.

Négyszáz esztendő óta de sokszor néztünk már arra, hol keserű haraggal, hol meg bizó szeretettel, éledő reménységgel!

A harag mindig jogos, a szeretet mindig viszonzatlan, a remény mindig csalta volt.

Soha, amit ígértek, meg nem adták, amivel biztattak, meg nem tartották Szeretetünket, bizalmas közeledésünket rútul kijátszották.

De a magyar lélek becsületos és őszinte, s másról se tud hinni egyebet, mint becsületet és őszinteséget.

S mikor a nemzet életösztönének a választási diadalban való csudálatos megnyilatkozása után bekésségre, meggyezésre szólított fel Bécs, ez a naív nemzet nem a négyszáz esztendő számtalan csalódásaira gondolt, hanem avval a becsületos hittel fogadta el a békejebbot, hogy oly sok viszály után valahára mégis sikerülni fog leraknia egy jobb jövő épületének alapjait.

A király elmondta, hogy miben hajlandó meggyezni. S az ellenzék csaknem az utolsó betűig elfogadta ezeket a feltételeket. Soha még politikai párt a politikai érettségnek, a józan mérséklésnek olyan fényes bizonyosságát nem adta, mint az elmúlt hetekben

ez az éretlennek, vadnak, ázsziainak hirdett függetlenségi párt.

Megérezte és megértette, hogy nem napi politika, hanem történelem az, ami most itt lefolyik, s olyan komoly, higgadt és megfontolt volt, mint egy párt, amely nemzete sorsát tartja kezében, s amely a történelem előtt felelős ennek a sorsnak az intézéséért.

Megértette, hogy nemzete és programja iránt való kötelessége vállalkozni a program egyik felének a megvalósítására, ha ezt programja másik részének feloldozása nélkül teheti.

S megértette, hogy kötelessége minden becsületos eszközt és utat megragadni, amelylyel nemzetét az eddigi kormánypárt uralmának dögleletes posványából kivezetheti, s a Tisza Khuen konzorcium közveszélyes garázdalkodásától megszabadíthatja.

Ezekért a nagy célokért volt engedékeny a függetlenségi párt, s elment az engedékenység legszélső határáig, ameddig csak az elvfelelős büne nélkül mehetett. Mert eredményt akart elérni a nemzet számára, a nemzet javára.

Telhat a király megmondta, hogy mit akar, s az ellenzék elfogadta azt. Józan észszel nem lehet ennek más eredménye, mint hogy eszerint megvan az egyezség, s hozzáfoghatunk a megállapodások valósisához.

S ahelyett az történt, hogy el bocsátották Andrásyt, nem fo-

gadják el a meggyezést, hanem tárgyalnak, komédiáznak, s vezeték a jó magyart az orránál fogva tovább.

A régi, négyszázéves történet ez: egy újabb csalódott bizalom, egy újabb szétfioszlott reménység. Megszokhattuk: hiszen ki tudja, hányadik már négyszáz esztendő óta! S elkecseregett lelkünkben a válság kínos és gonosz vergődésének láttára a régi, a mindig új nóta csendül meg: Ne higgy magyar a németnek.

És ha Bécestől elfordulva csalódott tekintetünk ott akarja keresni a jövő reményét, ahol azt igazán keresni kell: a nemzet erejében és akaratában, — itt még visszataszítóbb látvány ündorít meg. Ott ül a Lloyd klubban, nehéz kétségek és szorongások közt egy sötét csoport, Lesve lesik ők is a bécsi híreket, de egész más arccal fogadják azokat, mint a nemzet. Ha a hírek kibontakozásnak, a nemzeti ügy diadalának hajnalhasadását mutatják, akkor kétségbeeset rémület ül az arcaikra, s más elmeletik szárnyaikat, hogy szétrebbenjenek, mint napfeljöttkor a denevérek. De ha olyan hír jön, hogy nem enged Bécs, hogy tovább fog tartani a szolgaság, az elnyomás éjszakája, akkor örömtől sugároznak és boldogan bújnak össze, hogy együtt lehessenek majd továbbra is hü szolgálai a gonosz éjszakának, az osztrák zsarnokuralomnak. Az éj-

szaka denevérjei, vérszipolyozó vámpirjai ők, a nemzetnek, — nem, az egész emberiségnek — legszényenletesebb, legsötétebb csoportja: a „szabadelví“ párt.

S ott garázdálkodik a kormányon Tisza és Khuen, s minden politikai tisztesség ellenére nevez ki tömegesen tólistizviselőket, és bárósítja, nemesíti azokat az együgyűeket, akik az új rang drága pénzen való megvásárlásával kizikizik magukat a köznevet-ségnek.

Nem csak Bécsből, saját véreink felől is tornyosul felénk a veszély. S nincs más védőeszköze a nemzetnek, mint a bátor, nyugodt kitartás. Annyi impertinens packázással szemben is nyugodt marad a nemzet. Franciaországban már rég barrikádokat emelnének, ha így bána az államfő a nemzettel. Mi a törvénykönyvre teszszük a kezünket, megmaradunk kimonodott szavunk mellett és várunk. Ha együtt maradunk, ha összetart az ellenzék — aminthogy minden viharban csak annál szilárdabbul fog összetartani — akkor nyugodtan várhatjuk a jövőt, mert a bécsi pokolnak, s a Tisza-Khuen kompániának minden cselszövése, ármánya, erőszaka felett győznie kell az igazságnak, a nemzet ügyének!

Buza Barna.

TÁRCA

Angolos felfogás a flirttől.

— Leánylevél Prévost-tól. —

Fordította: Rácz-Pong.

Kelt egy világfürdőn, a tenger partján, ma.

Duzzogva vált el tőlem tegnap este az utolsó keringő után kedves Róbert, így szólvá hozzám: „De hát micsoda egy asszony is magam!”, elfeledve, hogy én nem is vagyok asszony, legkevésbé pedig az ön felesége, hanem egy fiatal lány, aki azt tehetek a szívemmel, amit nekem tetszik. S ezen, valójában kissé rámrivallás után otthagytam engem, a nélkül hogy bevárt volna válaszómat, haragosan tekintte rám szép kék szemével. Mert igen szépek ám az ön szemek! És én szeretem a szép szemű, hosszú szempillájú férfiakat. Sajnáltam, hogy ön eltávozott, noha az ön flirthele rögtön betöltöttem, azzal a fiatal angollal aki tudja, oly remekül néz ki a vízben, de olyan bebébézésű fura szemek

vannak, hogy mindig nevetheknek em, hogyha látom, azért is csak a fürdőőrában szeretem nézni. s kérttem is apámat, aki viszont egy amerikai asszonnyal flirtelt, hogy vigyen haza a villába.

Szobámba érve, hosszan elmerengtem a tengert nézdegélve, épen dagály volt. Elnéztem a maguk villájának a tornyát is, mely a holdvilágnál élesen rajzolódott az égre, elgondoltam, hogy ön ott van, s reám gondol, habár kissé bosszusan is: ez igazságtalanság, gondoltam, mert ha bármily csinos fiú is ez a fiatal francia, azért még sines igaz, mikor rámrivall, hogy „miféle asszony is vagyok én?“, csak azért, mert nem tettem eleget követelődzéseinek, hogy menjek ki velem a kaszinótáncaterem — erkélyére, ott hagyjak magamon, — hogy is mondjam csak? — ... flirtelgetni ... s erre dühösen elmegy ... Hát rosszul viseltem magamat vele szemben? Tényleg olyan nő vagyok én, aki nem való a flirtre? ...

Biztosíthatom önt kedves Róbert, hogy alaposan és megalázkodva

boncolgatni kezdtem lelkiismeretem, hogy hát tulajdonképen „miféle asszony vagyok is én?“, és ezen elmékedéseim eredményeként írok íme önnek, hogy mint őszinte barátok találkozzunk ma este újból, mert én egy ilyen splendid flirtet mint ön nem akarok elveszíteni, hasonló kis félreértésért. Nos mit szól a kedvességemhez? És ezentúl önnel szemben úgy fogok viselkedni mintha — francia lány volnék.

Ön azért bosszus, mert én önbe szerelmesnek lenni látsum, és mégsem ragadok meg minden pillanatnyi és legelső alkalmat, amidőn önnel egyedül vagyok, hogy karjai közé essem. Ezt veti ön a szememre, s ezért találja, hogy én valami különös fatja „asszony“ vagyok. Csak azért, mert nem engedem a flirtünk a kézzelfoghatóságig (nagyon csiklandós vagyok) terjedni, most már ne szabadjon a szeimeit szépnél találdom? Avagy fordítsuk meg, minekutána én az ön szeimeit szépeknek találtam, muszáj már most eleget tennem az ön követelődzéseinek? Éj, éj, de fura fiatal francia is magam!

Hát már most figyeljen, s iparkodjék megérteni, amit önnek itt most ki fogok fejteni úgy, ahogyan azt magamnak kifejtettem az éjjel, amidőn a tengeren elmerengtem. Abszolote nincs egy csipet kedvem sem egy fiatal úr karjaiba hullani, még az önőibe sem kedves Róbert. Ezek a dolgok tudja, kivitelben nem érdekelnek, s ha beszéllek rólok, magamat soha se értem bele. Beszölök röluk heocból, mint ahogyan elévődöm egyéb tréfás dolgokon, de azután nem is gondolok rájuk. S önök ezt oda magyarázzák, hogy már most ezek után muszáj megengednem, hogy önök a flirtünket a kézzelfoghatóság terére vigyék. Pedig én és egyes rőszcim csak a flirtnél való asszisztálásra és nem abban való activ részvételtre vagyunk alkotva. A számát meg hagytam csökölni, mert ez már szokás, nem pedig, mint hogyha én nekem valami nagyon jól esett volna, s ön ezt észre is vehette. Bosszantom önt ezzel? No jó, figyeljen tehát, mondok most valamit, amibe bizony szivesen fog beleegyezni. Mindenek-

Lapunk 4 oldal

Egy korona

1 doboz Ivori 50 levélpapír és 50 boríték
Landesmann Miksa és társa könyvkereskedésében Sátoraljaihely.

Szenzációs előadás.

Bum! Bum! Csinadratta bum!
Nagy előadás, fényes előadás, csak
tessék besétálni!

Utolsó farsang! Bum! bum! Uj!
Egészen új! Rendezik Kazinezy
Andor és társai. Osztrákról szólvá:
noch nie da gevesen. Belépti-díj
örmeztől lefelé és felfelé: ingyen.
Tessék besétálni!

Költések már le vannak fizetve.
Fizette a legnagyobb bohócz, a hí-
res rozsdáskezü Pista, aki excellen-
tias úr létere „seper„, mint egy szo-
balány, „irt„, mint a poloskapor,
„zúz„, mint egy lipótmezei örült, s
csak megmozgatja az „elemeket“,
hát ragyogó sztrákát hány minden
talpnyaló mameluk! Tréfa ide, tréfa
oda, de az a petíció, amelyet Ka-
zinezy Andor és többi úri barátai
benyújtottak dr. Buza Barna man-
dátuma ellen egy szomorú jelensége
annak a kornak, melynek végnap-
jait éljük. Igazi körtünet!

Becsületben nevelkedett ifjak és
aggok, akik az újhelyi választást
végig nézték, esküsznek rá, hogy
ilyen tisztességes, rendez választást
még alig láttak

Akik ösmerik Pekáry Gyula és dr.
Reichard Salamon ügyvédekét tar-
tozzanak bármely pártához, ha va-
bennök becsület és erkölcs, kell hogy
kalapot emeljenek e két férfiú előtt.
Magánjellemük, politikai becsületük,
közpolitán való hosszú szereplésük,
egyaránt mindig olyan volt, hogy
teljesen és tökéletesen kiérdemelték
polgártársaik általános tiszteletét és
közbecsülését. És dacára, hogy
Buza 852 szótöbbséggel, tehát el-
lehet mondani közbizalommal kép-
viselővé választották, találkoznak
emberek, akik merészelnék ezen
nemeselektű, közbecsülésben álló fér-
fiakat megvádolni.

Nincs értelme, hogy ezuttal bőve-
ben foglalkozzunk avval, amit a pe-
tícióról összevissza beszélnek. Csak
azt akarjuk elmondani, hogy miké-
pen történt az, amit nagy hangon
biztos megsemmisítési oknak hirdet-
nek.

Dr. Reichard Salamon, mint a III.
szavazatszedő küldöttség elnöke, 9
órákor reggel megjelent a szavazat-
szedő helyiségben, s kijelentette,
hogy a szavazatszedő-küldöttség és
bizalmi-férfiak jelen lévén, elkezdte
a szavazást. Sorsot húzott, s sors
szerint a Molnár pártnak kellett a
szavazást kezdeni. Azonban Molnár-
párti vidéki szavazó még egy se
volt a városban. Hát a Molnár-párt
bizalmi-férfiai, dr. Izsépy Tihamér és
Reichard Dénes arra kérték a küld-
öttségi elnököket, hogy várjon addig,
míg beérkeznek a Molnár pártiak.
Miután ezt a Buza-párt bizalmi-férfiai

sem elleneztek, Reichard elnök
tényleg várt. Később a Buzapárt
bizalmi emberei már türelmenkedtek,
de Izsépy és Reichard Dénes arra kér-
ték az elnököket, hogy még csak egy
kis ideig várjon, azonnal itt lesz a
Molnár-párt. Így, az ő kerestükre
várt dr. Reichard 10 óra 50 percig.

Hogy milyen neveltségség dolog
ebből semmisségi okot kovacsolni
azt majd kifejtjük a kúra előtt De
hogy abból, amit az ő könyörgés-
sükre, az ő javukra, az ő kedvükért,
előzetlenségéből tett meg ez a tisz-
teletreméltó küldöttségi elnök, most
a küldöttségi elnök ellenük, a Molnár
pártiak támasztanak vádat, hogy
ez mennyire perfid, mennyire —
szeliden szólvá — illojális eljárás,
— annál is inkább, mert hisz az
első küldöttségnél 9 órától kezdve
folyton folyt a szavazás — azt nyu-
godtan bizzuk minden tisztességes
ember itéletére.

Még megjegyzem és ezt Izsépy
Tihamér barátom szájából hallottam,
hogy 10 óra 50 percig azért nem
szavaztak, azért nem jöttek Molnár-
párti szavazók, mert „ki tehet róla,
ha egyszer nem voltak“, hát akkor
az összes, tehát a kormánypárti bi-
zalmi férfiak beleegyezésével is el-
rendelte az elnök, hogy jöjjenek a
garanyú Buza-pártiak szavazni.

852 szavazattal szemben is ágas-
kálnak, hadakoznak a Tisza-Pereel
klickek hívei. Nem bírnak kizökkenni
a jól megszokott kerékvágásból s
megrögzöttségükben azt hiszik, hogy
vissza tudják varázsolni azokat a
boldog labancz idöket, amelynek
a posványába oly jó fetrengeni.

Ne féljenek, még ha megtörtén-
nék is az a farsangi tréfa, hogy
Buza mandátumát megsemmisítének
ami jogi képtelenség, akkor is még
sokkal nagyobb lelkesedéssel fogjuk
győzelemre juttatni a függetlenség
zászlaját és Kazinezy Andor és vitéz
társai még gyalázatosabb vereséget
fognak szenvedni, mint most szen-
vedtek.

Nem lesz többé labancz-vármegye
Kossuth-megyéjéből akárhogy erőlkö-
dnek végkimerüléstükben a 30
éves gaz Tiszai rendszer hívei. Demkő
úr is ki lesz ebrudalva Zemplémből és
és akkor szízen fog állani a mi vár-
megyénk — fehér ellenzéki lobogó
val az ország színe előtt, a zseb-
kandó-lobogót pedig a Tisza-huszárok
nem alaváló alkotmánytípusra, ha-
nem arra fogják használni, hogy
saját könnyeiket és piszkaikat bele-
töröljék.

Ha a hanyatló korruptrendszerrel
valaki korrajzot fog írni, nem fogja
kikerülni a figyelmét az a nagyon
jellemző dolog sem, hogy nem talál-
kozott Saujhelyben egyetlen egy

folytonosan felkínálja. sőt ellenke-
zőleg:

Őn marad az én fess flirtembe-
rem továbbra is, de sem a számom
megesikolni nem fog, sem pedig a
többi titkos érintkezéseket nem fogja
keresni sem a dinék alkalmával a
tablónál, sem a bálterem erkélyén.
Ezzel szemben én mindig magával
leszek. a világ előtt úgy fogok fel-
tűnni, minthogyha szeretném önt, s
senkivel egy szikrát sem fogok flir-
telni, s magamban elkövetek mind-
ent, hogy vágyom támadjon az ön
feleségévé lennem.

Nyujtsa hát a kezét kedves jó
barátom: senki e percben jobban
mint ön, nem tetszik nekem: Akarja-e
hogy egészen tessék? Ez csak öntől
függ: Vegye megdöntölt okosság-
ból azt, amit az én hazámbelei férfiak
lustaságból szokták megeselekedni:
Ne kínálgassa fel magát minduntan,
kivántassa magát egy kiesikét.
Igy lesz csak egy szép házasság a
miénk, nem gondolja kedves Róbert
... Gondolja meg egy kicsi,
legyen türelmemmel, és hívjen nekem.

Öszinte barátnéja

Elza.

ember, aki ezt a „biztos sikerrel
járó“ petítiót aláírta volna. Tünnödni
fognak azon, vajjon tiszta becsüle-
tesség, avagy ravasz gyávaság volt-e
ennek az oka.

Ellenben egy vidéki szavazó, egy
honmentő Tiszahős 10 alsóregmeci
társával, falusi parasztagdakkal
írattja alá a petíciót s ez a falusi
kompania diktálja rá Saujhely 18000

lakosára a vádat. Igazán gyönyörű!

Hanem szerencsére van ennek a
dolognak még egy másik éle. Ha
majd el lesz utasítva a petíció, ké-
relhetlenül meg fogjuk indítani mind-
azok ellen, akiket illetni fog a
hamis vád, hamis tanulás, hitvány
rágalmozás miatt a fenytető eljárás.

Akkor lesz ám: csinadrattabum!

Dr. Székely Alhert.

Egy pánszláv pap.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő úr!

Sok szó esett már a nagymihályi választásról; — becses lapjáb-
ban is megjelentek pro és kontra cikkek, mosakodások stb.

Hogy a nagyközönség lássa, hogy micsoda hazafias papság közre-
működésével lett Demkő úr megválasztva — mellékelem Kozlay József
pászai ágostai ev. hitvallású lelkész úrnak Szvatopluk nyelvén kiadott
s általa aláírt bizonyítványát azon kérelemmel, hogy azt jelen soraim
kapsán becses lapjában egész terjedelmében kinyomatni méltóztatassék.
Ebből ítélje meg a nagyközönség az illető lelkész úrnak a hazafiságát.

A szegényt, a gyalázatot le nem moshatja magáról, bármint is
akarna mosakodni, mert hogy az egyháza, melyet szolgál, s mely neki
kenyeret ad, nem tót és nem pánszláv — azt mutatja az okmányon lévő
hivatalos magyar pecsét — tehát más következtetést az okmányból nem
lehet levonni, minthogy a lelkész úr maga tót érzelmű és előszeretettel
és buzgósággal terjeszti Magyarországon a pánszláv vizmust.

Kitűnő tisztelettel maradtam tek. szerkesztő Úrnak

kész szolgálja

* * *

Itt közöljük a levélben említett okmányt egész terjedelmében:

ROZPOMIENKA

NA PRVÉ
UZÍVANIE VELEB. VECERI PÁNE.

S týmto napomenutím a pozhnaním bozicho vrúcim
zelaním dosveduje sa, ze Csenesarik Mihály Pozdisovci na-
rodzeny RP 1891 25-ho septembra a Pozdisovci RP. 1891
1-ho octóbra kresteny dnes, totiz RP. 1903 zuho maja v
chráme cirkve evangelike pozdisovské po slavnostnom ob-
novení krtnej snlavy, vo viere utvrdeny bol

Žj ág. ev. vallásu egyház

Kozlay Jozsef
ev. farár.

peccsétje Pazdisovon.

Eddig szól a levél és a nekünk beküldött nem magyar
nyelvű okirat. Szégyen és a harag pirja égeti orcánkat és a toll
reszket kezünkben, midőn a hazafiatlanságnak és nemzetietlenség-
nek ilyen tanujelét kell látnunk és a pánszláv Herosztrateszről kell
írunk. Szégyen és gyalázat, ha idegenből ideszakadt nem ma-
gyar honos tüntetne egyetlen kincsünk: magyar nemzeti nyelvünk
ellen. Elítélendő volna az is, ha magyar honosságú, de nem ma-
gyar nyelvű polgártársunk követne el ilyeneket. De ezeknek leg-
alább meg volna az a hiu mentségük, hogy szánják-bánják tettü-
ket, de ők nem tudnak magyarul s azért nem írnak nemzeti nyel-
vünkön. De mit szólunk Kozlay József ev. lelkész úr teteteihez? Ez
az úr magyar anyanyelvű és neve után ítélve a történeti magyar
nemességet édes atyjától örökölte. Őt születése, nemessége köte-
lezi, papi állása pedig mintegy praedestinálja arra, hogy a ma-
gyar nemzeti eszme apostolává legyen. És ő a helyett, hogy eme
nemes hivatását bet iltené, ahelyett, hogy a végvárokon pusztulás-
nak kített magyarság erősbbítésén fáradoznék, a helyett, hogy a
magyar nemzeti eszmét az idegen nemzetiségek között terjesztené,
magyar vért megtagadva, beáll az ellenség táborába és azoknak
az erejét növeli.

Sajnálatos eltévelyedése ez az emberi elmének, amit érdeme
szerint meg kellene bélyegeznünk. De erre nem találunk elég erős
szót: a legsúlyosabb szó is gyenge volna ennek az elítélésére.

HIREK.

Leányok között.

— Az Izr. Leányegyesület hangversenye és multsága. —

Furesa vagy inkább szomorú időköt élünk: a multságok rendezése az általános részvétlenség miatt kezd mély gondokat okozó és hálátlan foglalkozás lenni.

Hála és elismerés azoknak, akiket illet: a mostanában divatozó szomorú báli előtételek az Izr. Leányegyesület február 25-i multságán csufos vereséget szenvedtek.

A hangverseny is meg a multság is oly nagyszerűen sikerült, hogy hozzá hasonlít keveset jegyezhetünk fel az újhelyi multságok történetében. Talán a hangverseny frappáns nagy sikere, vagy inkább a sok szép lány jelenléte ritka jó hangulatot teremtett. Valósággal tobzódott a jókedv és oly lelkes animóval és oly sokat táncoltak ezen az időszakán, hogy három éjszakára is elég lett volna.

Dr. Haas Bertalané égíse alatt rendeződött a multság. Ő az egyesület közkezdvelt diszelnökönje, kit a lányok nagy szeretettel öveznek. Nem ok nélkül. A diszelnői állás rendszerint pusztá cím szokott lenni, mely nem jár kötelezettségekkel. Am Haas Bertalané ritka ügybuzgósága diszelnök, aki szívelelkekkel törődik a jótékonyceü egyesület sorsával. Ennek a mulatágnak fényes sikere is csak jutalma az ő példátmutató lelkes buzgóságának. Mindjárt a diszelnök után kell említenünk Egri Etelkát, a Leányegyesület érdemes elnökönjét, aki valóban bámulatot keltett fáradhatatlan és sokoldalú tevékenységével. Es mindezt oly esendben, elvonultan tette, mely már meg is haladja a szerénység szép erényét. Biztosan tudjuk, hogy ránk is megharagszik most, amiért ki merjük kiabálni az ő szerény, esendes munkálkodását melylyel napról-napra annyi jót tesz az Egyesület érdekében. Ha valakit, úgy őt illeti meg az oroszlárnész az elismerésből és a hálából, ép úgy amint az ővé volt az oroszlárnész a munkából és fáradságból. Valóban a Leányegyesület büszke lehet rá, hogy ilyen vezetője van. Es most Bettelheim Bertával, és Halpert Erzsikével a vigamibizottság örökke agilis elnökével és titkárával élén azokat a derék, lelkes leányokat kell megdícsérnünk, akik szinte vetelkedtek egymással a multság sikerét célzó buzgólkodásokban. Ilyen sok derék munka és fáradozás készítette elő a Leányegyesület multságát.

A multságot fényesen sikerült hangverseny vezette be, mely ke vészel 8 óra után kezdődött. Az élite-közönség teljesen megtöltötte a megyeháza nagytermét. A hangverseny első számának betöltésére dr. Goldberger Lázló magyar hitszónok ült a felolvasó asztalhoz és érdekes hangon értekezett a bibliai nokról. Ezután Falk Mina zongoratanró

adott elő két kiválóan szép zenedarabot és precíz játékkával a zenekedvelők öszinte nagy gyönyörűségére oly nagyszerű tudást árult el a klasszikus zene reprodukálásában, mely méltán élénk feltűnést keltett. Igen kedves és élvezetes volt a hangverseny következő száma: Perlstein Lujzka vig szavalása, aki Makai Emil pompás monológját, a Szerenádöt adta elő. Szavalata a Szereplés felő hajló tehetségről tanuskodott, úgy hogy valósággal magával ragadta a közönséget. A szavaltat végén olyan tapsvihar zuhogt fel, mely egy ünnepelel művésznőnek is becsületére vált volna. Úgy tudjuk, ez volt a kisasszonyunk első szereplése, de ezután az öszinte nagy sikere után bizton reméljük, hogy még igen sokszor lesz alkalomunk benne a podiumon gyönyörködni. A tetszésnyilvánítások elcsendesedével Werner Sárkita cimbalomművésznő ült a cimbalomhoz, melyen már oly sok dicsőséget szerzett. Ez alkalommal Wébértől egy keringőt, majd magyar dalokat játszott hatalmas sikerrel. Ezután Bettelheim Paula lépett a podiumra, aki kiforrt tehetségű, gyakorlott szavalt. Kiss József „Rab asszony“-át hatását nem tévesztő dramai erővel adta elő Utolsó szereplő Fried Etelka volt, de csak a műsorban, mert a sikerben talán a legelső. Már a podiumra léptekor zajos tapsal fogadta a közönség jó ismerését. Mikor az ő kedves, meleg hangja, mely lágyan simul a zongorakísérethez, felcsendül, rabbá lesz a közönség figyelme és elbűvölten az ő hangjának bájos muzsikáján csüng. A János vitézből és az Aranyvirágból énekel részleteket, de az elemantarisszerű ovációkra meg kellett toldania műsorszámát több magyar nótával, köztük a Dankó Pista utolsó gyönyörű nótájával. A közönség csak nagy nehezen tudott beletörődni abba, hogy megválják attól a gyönyörűségtől, melyet Fried Etelka éneke nyújt.

Hangverseny után vig táncra perdült az aranyifjúság és mesés jó kedvében abba se hagyta a táncot késő reggelig. Jónás Jancsi, aki szívószágról nires az egész felvidéken, fáradhatatlanul huzta egész éjszaka talp alá a jobb-nál-jobb nótákat. Az újhelyi „kis leányok“, a „jövő reményei“ mind együtt voltak ezen a multságán. A fiuk járványszerűen rabul ejtett szíveit a tanuk rá, hogy ez a jövő igen biztató. . . A multság sikerére csak egy felelet lehet, hogy: Hogy volt! De minél hamarább.

— A Pester Lloyd bojkottálása. Molnár István nyugalmazott főispán elnöklette alatt álló Zemplénvármegyei Kaszinó Egyesület legutóbb tartott választmányi ülésén a Pester Lloyd című Tiszapárti lapot a magyar nemzetet mélyen sértő minapi cikke miatt — lapunkban dr. Székely Albert tollából megjelent vezércikk hatásá alatt — a kaszinó helyiségéből kitiltotta.

— Berendelés. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Jurek József, lipótesényópataki állami néptanított szolgálatteleire Zemplénvármegye tanfelügyelőségéhez berendelte.

— Eljegyzés. Hellebrant Margit kisasszonyt f. évi február hó 26-án jegyezte el Tokajban Szilágyi István Krompachról.

— Esküvők. Cserép Sárkita, Cserép József volt sátoralajuhelyi főgymnázium tanár leányát f. évi február 25-én vezette oltárhoz Bashalmán (Szaboles m.) dr. Kiss György tiszalóki kir. aljárásbíró. — Petras László tovarainó uradalmi intőző f. évi február hó 25-én esküdött örökhiűséget Cserénykét Margit kisasszonynak Varannón.

— Ki vele! Ily című, a Borszem Jankó bojkottálására vonatkozó közleményünket átvette Magyarország február 24-iki száma, hozzácsatolva újabb kitiltási nyilatkozatokat Tóth Jenőtől (Széchenyi-kávéház Komárom) és Kádár Istvántól (Royal-kávéház Pécs). Ugyanekak kitiltotta nevezett élelzapót a Bodrogközti Casinó február hó 18-án tartott gyűlésén egyhangú határozattal. Tudvalevőleg kitiltotta Breiner helybeli kávéházából, azt írva a visszaküldött lap címzésű szallagjára: mementó.

— Ertesítés. A kath. olvasókör f. hó 12-én, vasárnap d. u. 4 órakor tartja közgyűlést a kath. fiúiskola II-ik osztályu termében. A közgyűlés tárgysorozatát az olvasókör rendes és pártoló tagjaival levelezőlapokon tudatjuk — Pet sár Gyula a kath. olvasókör ügyvezető elnöke.

— Misesó. Dr. Tóth Arnold, a kivaló pozsonyi jezsuita hitszónok f. hó 4-ikétől 7-ikéig naponként d. e. 9 órakor és d. u. 5 órakor a sárospataki kath. templomban beszédeket tart. — A Sújanszky-féle emlékalapra a sátoralajuhelyi vidéki vadászársulat tagjai 1905. február 25-én 104 koronát gyűjtöttek. Az adakozók névsora ez: A vadászársulat 22 kor., Gortvay Aladár 20 kor., Schuster Ferencz 10 kor., Szokolay Emil 7 kor., Dr. Nyomárkay Odón 6 kor., Pfeifer Gyula, Behyna Miklós, Dr. Kovaliczky Elek, Walter László, Schiller Raimund 5-5 kor., Kovács Endre, Isépy Zoltán, Cirbusz Gyula, Zettin Ignác, Silberg Salamon (bér kettő tulajdonos), Behyna Kálmán, Blasek Jenő 2-2 koronát.

— Utóállítás Munkácson. A es. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokság Munkácsról értesítette Zemplénvármegye alispánját, hogy f. évi március hóban utóállítás nem lesz tartva. Ha a fősorozás továbbra is elmarad, úgy a következő utóállítás csak f. évi április hó 5-én fog megtartatni.

— Letartóztatott váltohamisító. A tőketerebesi csendőrség — mint tudósítónk jelenti — vasárnap letartóztatta Blánár Sándor alsóvercekei tanárjelöltet, aki M á t h é János segédjegyzővel két darab 1600—1600 koronával szóló váltót hamisított Rónay Menyhért ottani jegyző nevére. A büntárs Máthé János megsekkött. Most körözik mindenfelé.

— Tüz. Schönfeld Bélának a sátoralajuhelyi Rákóczi-utcaiban lévő üzletében, eddig ki nem derített módton, tűz ütött ki, mely az áruaktár egy részét elhamvasztotta.

— Népgyűlés. A sátoralajuhelyi szociáldemokrata munkásság e hó 26-ára felolvasás megtartását hirdette. Mivel azonban a fölolvadó dr. Fényes Samu kassai ügyvéd a hirdett fölolvastás közbenjött akadályok miatt meg nem tarthatta, a figyelmes vezetőség népgyűlést tartott, nehogy a hírvők a

vasárnap szórakozástól ellessenek. A népgyűlés pontban 5 órakor kezdődött a Magyar Király fütetlen tancstermben. A népgyűlés elnöke Gyümölcsös János, jegyzője Goldner Adolf, szónoka Baticz Gyula volt. Elhatározták, hogy általános sztrájkot „követnek“ el, ha a választói jogot nem az 6 szájok ize szerint fogja a parlament kiterjeszteni.

— Nyilvános számadás. Az „Első sátoralajuhelyi izr. betegse, élöző egyeslet“ 1905. febr. hó 19-én tartott jótékonyceü közvácsorája alkalmával adományoztak: 20 K. Widder Gyula. — 17 K. Haas Fülöp. — 14 K. Grünbaum Simon. — 13 K. Reichard Lajos. — 11 K. Ligeti Ignác. — 10—10 K. Zinner Henrik, Zinner Adolf, dr. Ligeti József, dr. Grosz Dezső, Reichard Armin, dr. Reichard Salamon, Czákó Ignác, Polgár Sámuel, Blaustein Herman (Szinyér), Klein Andor, Alexander Vilmos, dr. Weinberger József (Király-Helmec), Deutsch Adolf, Klein Péter, Deutsch Simon, Róth Adolf (B-Szerdahely), Herzog Leopold, dr. Lichtenstein Jenő, dr. Roboz Bernát, Keleti Jenő, Lukács H., Grünberger Adolf, Spitz testvérek. — 8—8 K. Gottdiener G. Herman. — 7—7 K. dr. Stern Armin, Klein Pál. — 6—6 K. Gold József, dr. Haas Bernát, Weinstock Vilmos, Breiner Herman, Pengrác Samu, Kozma Armin, Markovics Miksa, Schvarbardt Lipót — 5—5 K. dr. Felhár Márton, Alexander Manó, Werner Miksa, Reichard Gyula, Magaziner Emil, Nagy M. Géza, Braun Jenő, Burger Adolf (Kozma), Róth József, Landesman Miksa, Schweiger Ignác, Klein Mór. — 4—4 K. Föl. Weisz Kálmán, Stark Máttyás, Müller L. A., Schwartz Herman, Landsznan Adolf, Keller Samu, Frider Vilmos, Keller Menyhért, Haas Lipót, Reichard Mór, Hartstein Mór, dr. Mandel József, Davidovics Adolf. — 3—3 K. Hirsch Albert, Radó Ödön, Rónai Lipót, Deutsch Lipót, Fridmann Lajos, Veres-tész Zsigmond, Friedrich Vilmos, Groszmann Gábor, Szabó Jakab, Czukker Jenő, Polacek Armin, Schweiger Márkus, Altmanu Samu, N. N., Kellner David, Neuwerth Adolf, Kroó József, Schönfeld Herman, Gecsei Jenő, Gottlieb Jenő, Ickovics Jakab, Blum Zsigmond, Fucias Miksa, Róth Vilmos, Fischer Heimann, Róth Sándor, Weisz Emil, dr. Gombos Gáspár, Grünspan Herman, Getsler David, Fried Ignác, Klein Vilmos, Glück Samu, Frisch Vilmos, Gottlieb Ignác. — 2—2 K. Stern László, Gál Mór, Lipkovics Menyhért, Messinger (Kozma), Klein Márkus, Bettelheim Jakab, Gutman Jakab, Morgenstein Emanuel, Grünwald Zsigmond, Felberbaum Bernát, Schwarc Chájem, Weisz Adolf, Weber József, Weinberger Adolf, Burger Ede, Gutman Ignác. Az izr. betegse, élöző egyeslet elnöksége ez uton is ismételen halás köszönetét fejezi ki hitrokonaiknak az egyeslet iránt tanusított jóindulatukért, valamint azon szokatlan áldozatkészéget melyet a társávcsoara alkalmával tanusítottak. Jutalmazta meg a Mindenható minden egye adományozót bő áldásával! Sátoralajuhelyi, 1905. febr. hó 24-én. Reichard Armin egyel. elnök. Frieder Vilmos egyel. pénzt

TANÜGY.

Fizetés rendezés.

A községi és felekezeti tanítóké fizetés rendezése ugyan becsületre válik az országnak. Az a bizonyos 800 koronás minimum valóságos szegényfölt lesz. Az unokák szégyenleni fogják apák törvényhozó bölcseségét, melylyel ezt a 800 koronás

Könyv- és papirkereskedésünket, könyvnyomdánkat folyó év május hó 1-étől a Rákóczi-utcaiban levő Róth (Ráczi)-féle házba (Nagy Ferencz mellé) helyezük át. Landesmann Miksa és Társa.

minimumot törvénybe iktatták. Hihetetlen lesz előtűk, hogy a nagyhatalmi állásért milliókat zaddó katonái parádéira milliókat költő ország miként felelkezhetett meg ennyire önmagáról. A népvelés elhanyagolásának okát hiába fogják kutatni, menséget hiába fognak keresni, nem találják meg azt s kénytelenek lesznek szigorú és szőgyenteljes ítéletet mondani a mai törvényhozó testület felett.

Ki merné azt állítani, hogy ez a 800 koronás minimum csak egy lépéssel is előbbre fogja vinni a magyar népoktatást? Mindennapos tapasztalati tény, hogy a jó mestert meg kell fizetni. Az iskola mestere, a tanító jól van-e megfizetve ezzel a nyomorúságos 800 koronával? 35—40 év előtt még csak megélt volna belőle, de manapság ez már béres fizetés, ebből intelligens ember megélni nem képes. Talán csak nem azt akarják ezzel a béresnek való fizetéssel igazolni, hogy a gyermeket kevesebbre becsülik az istállóbeli jóságánál? Odáig még csak nem süllyedt ez az ország?

Es ezt a nyomorúságos fizetést is csak úgy fogja megkapni a tanító, ha az iskolafőntartó saját jószántából megadja. A törvényjavaslat 44 §-a ugyanis akként intézkedik, hogy ha a hitfelekezeti iskolafőntartók . . . akár egyik (pótadó útján) akár másik (államsegély által) módon kellően nem biztosítanak tanítóik legkisebb fizetését, de iskolájukat mindamellett fentartani kívánják, az ezen törvényben megállapított legkisebb tanítói fizetés az iskolafőntartó hitfelekezeti terhére biztosítottakat tekintetik, arról azonban egyetlen § sem tesz említést, hogy ki fogja ezt ellenőrizni, ki fogja a fizetés kiegészítését szorgalmazni. A 43 § intézkedése csak nem minősíthető annak, mert az, hogy „a felekezeti elemi népiskolák iskolai hatóságai kötelesek intézkedni, hogy a jelen törvény hatályba léptétől számítandó kilenc hó alatt az iskoláikban alkalmazott rendes tanítók fizetését legalább is 800 koronáig az iskolafőntartók biztosítsák, nem vehető komolyan. E szerint a felekezeti hatóság ellenőrizi a felekezeti hatóságot, az iskolafőntartót, vagyis önmagát. A tanítónak ebbe természetesen semmi beleszólása s nyugodtan várhatja a kilenc hónap elteltét s utána a további 3 hónapot, a melyik ki tudja mikor fog bekövetkezni, a mikor az iskolafőntartó csak meg is mozdul, hogy államsegélyért folyamodjék. Miért nem tették a tanító kötelességére, hogy a kilenc hónap leletével arról haladéktalanul jelentést tegyen?

A mi a fizetésnek 1000 koronára való kiegészítését illeti, az bizony javarészen csak mint írott malaszt fog maradni. A 34 §-nak azon rendelkezése folytán, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter . . . a tanítói fizetéseknek a törvény szerinti minimumon felül 1000 koronáig való kiegészítésére is segélyt nyújthat, ha az illetékes iskolai főhatóság ezt kívánja és a közigazgatási bizottság véleményezi, — még nem tekinthető biztosítottak az 1000 koronára való kiegészítés. A legtöbb felekezeti iskolai főhatóság nem fogja kívánni. Ez tehát semmi egyéb, mint egy kis mézesmadzag.

Hátra van még a korpótlék. Ez az 1903 évi törvényen alapszik és fötétlenül kijár minden tanítónak. Öt-öt évenként 100—100 korona javulást biztosít és végre 30 évi sorvasztó munka után eléri az 1400 kor. fizetést, mint a legmagasabbat, holott a vele egyenlő, sőt kisebb végzettségű más hivatalnok nagyrésze itt kezd.

Szép, nagyon szép dolog ez az ötödéves korpótlék, nagy szükség van rá a csekély fizetésű tanítónak, mert a család nagyobbodásával a fizetés nagyobbodására is nagy szükség van, csak az a kár, hogy a családtagok szaporodásával nem tart lépést.

Az új törvényjavaslatnak a fizetésről szóló fejezete ott végzi

(1400 koronával) a hol voltaképpen kezdnie kellett volna. A tanító intelligens ember, a magyar szülő gyermeke nevelését csak intelligens emberre bízhatja, intelligens ember pedig a mai viszonyok között 1400 korona fizetésnél kevesebből tisztességesen megélni nem képes. A rohamosan fejlődő, nehezebb megélhetési viszonyok folytán már ez sem elégséges s csakhamar föl fog hangzani a tisztviselők kéré szavata: „A tanító pedig, ez a nemzet igazi napszámosa, megtörlé i zaddt homlokát és boldogabb jövő reményében zugoldódás nélkül eszi izzadástól nedves fekete kenyere t s idézi a biblia szavait: „Uram, bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek!”

Figyelő.

A közönség köréből.

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

Interpellatio

S.-A.-Ujhely város Főorvosához!

Tekintetes Főorvos úr!

F. év január hó 14.-én éjjel, az orosz 6-év utolsó óráiban, egy fiatal lengyel kocsi a Palotás utcában lévő kutba vízmerítés közben — ittás fölvel — beleszórt; akit január hó 15.-én a hajnali órákban az oda hívott tűzoltók, mint megérkezett mentők, dr. Stern Armin városi orvos ur jelenlétében horgok és kötelek segítségével kihúztak, de az említett orvos ur már csak a beállt halált konstatálhatta.

A holtest kihalásza után, dr. Stern Armin orvos ur — helyesen és okosan — a kuton levő vedreket levétette és a viznek használatát mindaddig, amíg a kut ki nem tisztítottatik eltiltotta.

Azt kell fölteleznünk, hogy a városi orvos ur jelentése még ma is álmaít pihen — valamelyik városi iktatóban, mert különben föl sem tételezhetnénk azon megbotránkozató eljárást, hogy a kut kitisztítása iránt mai napig sem történt intézkedés!

Ennek dacára a legközelebb elmult országos vásár alkalmával, a vedrek már visszahelyezve és így a kut közhaszánálra engedélyezve lett.

Mi, akiknek erről tudomásunk van és tudjuk azt is, hogy a hóolvadási szarmazó vizet s az utcának minden szennyét és piszkját ugyanezen kut emészttette fel: — tartózkodunk annak használatától, de nem állhatunk ellent annak, hogy a vásárookra beérkező vidéki közönség, amely piacunkat természetnyel látja el, szomjának ol-tására, lábas jószágainak megitatására fel ne használja!

Ezen közérdekű dolog indít minket Palotás utcai lakókat arra, hogy Főorvos urnak, mint városunk közigazgatási ügyének figyelmébe ajánljuk — „A Palotás utcai kut szomorú történetét.”

A Palotás-utca lakói.

A szerencsi főszolgabírói hivatal.

Nem nagyon emeli a közhivatal tekintélyét azon lokalitás, melyben a szerencsi szolgabírói hivatal elhelyezve van. A helyiség már kívülről is inkább akolhoz, mint egy közhivatalhoz illő épülethez hasonlít. Hát ha még benyitunk az alsó 4 lépés hosszú s egy lépés széles, sötét, piszkos folyosóról a tárgyaló terembe.

A főszolgabíró munkakörét ellátó díjnak, a járási számvérvő, az adó-végrehajtó, a hivataloszolga, a rangidősebb szolgabíró és a járási írnök dolgoznak, illetve tárgyalnak ott szoros egymáshoz simuló asztalok mellett ez alig 3 lépés széles s 7—8 lépés hosszú teremben. A főszolgabíró s rangban fiatalabb szolgabíró külön helyiséggel rendelkeznek ugyan, de e helyiségek sem mutatnak sokkal többet az előbb leirt tárgyaló teremnél.

A beidézett közönség helye, hóban, esőben künn az udvaron vagyon; az istálló alak u épületnek még eresz alja sincs.

Válóságos elemi csapás számba megy tehát, ha valakit a szolgabírói hivatalba idéznek, főleg olyan időben, mint aminő a folyó év január hó 25.-én is volt.

Csikorgó hideg, zuzmarás, zord tőli nap volt. Negyvenkét tárgyalást tűzött ki e napra a szolgabíró ur. A 30—40 kméter távoból beidézett 70—80 ember, üzette a dermesztő hidegtől, ott ugrált, ott futkosott a szolgabírói hivatal előtt, amikor is ugy 11 óra tájban kegyesen megengedtetett nekik, hogy haza mehetnek, majd máskor lesznek idézve, mert a szolgabíró ur — választás előtti nap lévén — másfelé van foglalkozva.

S ha aztán akad ember, aki kutatja, hogy miért kellett épen a választás előtti napra 42 tárgyalást kitzíteni, — amikor előre látható volt, hogy e napon a szolgabírónak máshol is dolga akad — s hogy helyes munka beosztás mellett eshet e egy napra 42 tárgyalás; s ha a kutatás eredményeként az ember azt merné állítani, hogy ez a zempléni önkormányzat csak fiktív, s hogy a zempléni közigazgatás alábbvaló a kurd közigazgatásnál, arra azonnal kimondják, hogy izgat a közhatóság ellen.

Veridikus.

A szerkesztőség üzenetei.

F. Gy. Levelet küldtünk, melyre választ várunk. — Sz. Levél ment.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Emeleti utcai és udvari szobából álló garzon lakás kiadó dr. Sigei Józsefnél.

Gyökeres szöllővessző

- Riparia postalis I. oszt. 1000 drb 44 korona
- Riparia postalis II. oszt. 1000 drb. 30 korona
- Furmint I éves I. oszt. 1000 drb. 20 korona
- Furmint I éves II. oszt. 1000 drb 10 korona
- Furmint 3 éves — 1000 drb. 30 korona
- Hárslevelű I éves I. oszt. 1000 drb 24 korona
- Hárslevelű I éves II. oszt. 1000 drb. 16 korona

Eötvös Lajos és Társai

Tarcal, (Zemplén m.)

Birtokosok és malomtulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy helyben, a régi reformátos temető közben a dohánygyár háta mögött saját házamban a legjobb gépekkel gőzörre felszerelt és szak-képzett, kiváló munkakerőkkel rendelkező

gépjavitó műhelyt és hengerrovtkáló gépet

állítottam föl, hol minden e szakmába vágó munkát, javítást és rovtkálást a legrövidebb idő alatt, a legpontosabban készítek el.

Állandóan raktáron tartok használt, de jókarban levő gőgépeket, cséplőgaruturákat, malomláványokat, hengerréseket, szitafelvonókat, tengely- és saijkerekeket, tartalék hengereket mindenféle mértékben és teljes malomberendéseket.

A n. é. közönség b. támogatását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Reiszmann Károly.

Kérjen csak SELLE & KARY féle

legjobb tisztítószert

minden finom lábbell számára

sárga és fekete színben

Különösen ajánlható

Boxcaif, Ose.ris, Chevre-

aux es Lakkcipők számára

Bécs, XII/1.

Bodrogolaszi körjegyzői irodában a jegyzői teendőkbén jártas fiatal ember azonnal alkalmazást nyer.

Egészen ingyen!

Zománcozott edényt nem kapunk sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőlábazót különféle nagyságban 12 darabot 1 frt. 75 kr.-ért én szállíthatok. Ingyen csomagolás utánvélet mellett. A többi tárgyak feltűnő olcsó árban.

Árjegyzéket ingyen küldök.

KÖHN gyári raktára Budapest, VI. Csengeri-u. 51.

Kerti székek és padok

olcsón kaphatók

Majoros Gyula

butorgyárában